

TILAK MAHARASHTRA VIDYAPEETH, PUNE
M. A. (PARANGAT) SOCIAL SCIENCES (SOCIOLOGY)
EXAMINATION: MAY – 2024
FOURTH SEMESTER
Subject: Sociology of Religion (SO-404)

Date: 24/05/2024

Total marks: 100

Time: 10.00 am to 1.00 pm

Instructions: 1) Attempt any *Five* questions.
2) All questions carry **equal (20)** marks.

- Q. 1)** Explain Karl Marx's thought on political economy of religion (20)
Q. 2) Explain Emile Durkheim's thought on religion. (20)
Q. 3) Explain the relationship between religion and advance capitalism in India. (20)
Q. 4) Discuss the history and evolution of religion in India. (20)
Q. 5) Critically assess the role of the state in religion based violence in India. (20)
Q. 6) Explain the problem of gender discrimination in religion (20)
Q. 7) Discuss and debate on religious fundamentalism and secularization in India. (20)
Q. 8) Describe the challenges to the scientific analysis of religion. (20)
Q. 9) Define social movement. Give examples of religion based movements in India. (20)
Q.10) Write Short notes. (Any Two) (20)
a) Freud's concept of Moses and Monotheism
b) Emergence of Sociology of religion
c) Definition of religion
d) Evils of religion

मराठी रूपांतर

सूचना : १) कोणतेही पाच प्रश्न सोडवा .

२) सर्व प्रश्नांना समान (२०) गुण आहेत.

- प्र. १) धर्माच्या राजकीय अर्थव्यवस्थेविषयी कार्ल मार्क्सचा विचार स्पष्ट करा. (20)
प्र. २) एमिल डरखीमचा धर्म विषयक विचार स्पष्ट करा. (20)
प्र. ३) भारतातील धर्म आणि आधुनिक भांडवलशाही यांतील परस्परसंबंध सांगा (20)
प्र. ४) भारतातील धर्माचा इतिहास आणि उत्क्रांती यांवर विवेचन करा. (20)
प्र. ५) भारतातील धर्मावर आधारित हिंसाचारात राज्याच्या भूमिकेचे चिकित्सक विश्लेषण करा. (20)
प्र. ६) धर्मातील लिंगभाव आधारित भेदभावाची समस्या स्पष्ट करा. (20)
प्र. ७) भारतातील धार्मिक कट्टरतावाद / मुलतत्ववाद आणि धर्मनिरपेक्षतेवर चर्चा आणि वादविवाद करा. (20)
प्र. ८) धर्माच्या वैज्ञानिक विश्लेषणातील आव्हानांचे वर्णन करा. (20)
प्र. ९) सामाजिक चळवळीची व्याख्या सांगा. भारतातील धर्मावर आधारित चळवळीची उदाहरणे द्या (20)
प्र.१०) **थोडक्यात टिपा लिहा (कोणत्याही दोन) (20)**
अ) फ्रॉइडची मोझेस आणि एकेश्वरवादाची संकल्पना
ब) धर्माचे समाजशास्त्राचा उगम
क) धर्माची व्याख्या
ड) धर्माची अपकार्ये